

Polish journal of science

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

№44 (2021)

VOL. 1

ISSN 3353-2389

Polish journal of science:

- has been founded by a council of scientists, with the aim of helping the knowledge and scientific achievements to contribute to the world.
- articles published in the journal are placed additionally within the journal in international indexes and libraries.
- is a free access to the electronic archive of the journal, as well as to published articles.
- before publication, the articles pass through a rigorous selection and peer review, in order to preserve the scientific foundation of information.

Editor in chief – J an Kamiński, Kozminski University

Secretary – Mateusz Kowalczyk

Agata Żurawska – University of Warsaw, Poland

Jakub Walisiewicz – University of Lodz, Poland

Paula Bronisz – University of Wrocław, Poland

Barbara Lewczuk – Poznan University of Technology, Poland

Andrzej Janowiak – AGH University of Science and Technology, Poland

Frankie Imbriano – University of Milan, Italy

Taylor Jonson – Indiana University Bloomington, USA

Remi Tognetti – Ecole Normale Supérieure de Cachan, France

Bjørn Evertsen – Harstad University College, Norway

Nathalie Westerlund – Umea University, Sweden

Thea Huszti – Aalborg University, Denmark

Aubergine Cloez – Université de Montpellier, France

Eva Maria Bates – University of Navarra, Spain

Enda Baciú – Vienna University of Technology, Austria

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

Wojciecha Górskiego 9, Warszawa, Poland, 00-033

email: editor@poljs.com

site: <http://www.poljs.com>

CONTENT

CHEMICAL SCIENCES

*Kadyrly V., Makhmudova E.,
Ibrahimova M., Rasulova R., Mammadova Kh.*
SYNTHESIS OF 5-FORMYLOXYNORBORN-2-ENE.....3

MEDICAL SCIENCES

*Yakovleva E., Desyatova M.,
Sichkar D., Korotkov A., Makeev O.*
EPIGENETIC EFFECT OF COMPLEX MODULATED
ELECTROMAGNETIC FIELD ON THE MODEL OF CELL
CULTURE IN VITRO8

Lyubimov V.
INSTRUMENTS TO THE NATURAL MAGNETIC FIELD
VISUALIZATION FOR MEDICAL INSTITUTIONS10

PHARMACEUTICAL SCIENCES

Avtina N.
DEVELOPMENT OF THE COMPOSITION AND
TECHNOLOGY OF THE APPLICATION DOSAGE FORM
OF ANTIMYCOTIC AND ANTIBACTERIAL ACTION18

TECHNICAL SCIENCES

Feik M.
SOCIAL MEDIA REDUCE THE QUALITY OF PUBLIC
DEBATE IN URBAN AND MOBILITY PLANNING.....20
*Avrunin G., Kirichenko I.,
Shevchenko D., Kepfang C., Potoroka A.*
ANALYSIS OF HYDRAULIC FLUID POWER MOVEMENTS
MOBILE LIFTS WITH WORKING PLATFORMS.....29
*Poletskov P., Gulin A.,
Emaleeva D., Kuznetsova A., Alekseev D.*
CURRENT STATE OF INNOVATIVE ACTIVITIES IN
RUSSIA IN THE FIELD OF PERSPECTIVE MATERIALS
CREATION38

*Ismailov G., Matevosyan T.,
Slobodenyuk A., Nevinitsyna V., Osipkina Yu.*
THE INFLUENCE OF EULER'S WORKS ON THE
DEVELOPMENT OF INDUSTRY41
Mironova M.
OPTIMIZATION OF DESIGN AND TECHNOLOGICAL
PARAMETERS OF THE HOLE DRILLING PROCESS BASED
ON USING A FUNCTIONAL SEMANTIC NETWORK44

ECONOMIC SCIENCES

Anev G.
INTERACTIONS BETWEEN COMPANIES IN THE
ELECTRONIC MARKET50

Gabdulina D.
RISK-BASED APPROACH AS A TOOL FOR IMPROVING
THE STATE POLICY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
IN THE FIELD OF COUNTERING THE FINANCING OF
TERRORISM54

JURIDICAL SCIENCES

Tataryn I., Maistrenko M.
REPORT ON SUSPECT IN UKRAINIAN CRIMINAL
PROCEEDINGS: PROBLEMS AND WAYS TO SOLVE57

Krivolapova L., Voronina I., Sablin D.
OBJECTS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT: CONCEPT
AND LEGAL REGULATION61

JURIDICAL SCIENCES

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Татарин І.І.

*старший викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Львівського державного університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук*

Майстренко М.М.

*старший викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Львівського державного університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук*

REPORT ON SUSPECT IN UKRAINIAN CRIMINAL PROCEEDINGS: PROBLEMS AND WAYS TO SOLVE

Tataryn I.,

*Senior lecturer of the department of criminal procedure and criminology
Lviv State University of Internal Affairs
PhD (Law)*

Maistrenko M.

*Senior lecturer of the department of criminal procedure and criminology
Lviv State University of Internal Affairs
PhD (Law)*

Анотація

В статті розглянуто та проаналізовано питання здійснення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні України. Здійснений порівняння законодавства України та інших держав в частині повідомлення про підозру. Зазначено проблеми здійснення повідомлення про підозру, негативні наслідки, які тягне за собою таке явище. На основі аналізу КПК України та інших держав запропоновані пропозиції, щодо удосконалення законодавства, усунення прогалин, пов'язаних з повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.

Abstract

The article considers and analyzes the issue of notification of suspicion of criminal proceedings in Ukraine. A comparison of the legislation of Ukraine and other states in terms of notification of suspicion. Problems of realization of the message on suspicion, negative consequences which entails such phenomenon are noted. Based on the analysis of the CPC of Ukraine and other states, proposals are proposed to improve the legislation, eliminate gaps related to the notification of suspicion of criminal proceedings.

Ключові слова: кримінальне провадження, повідомлення, підозрюваний, органи досудового розслідування, особа.

Keywords: criminal proceedings, notification, suspect, pre-trial investigation bodies, person.

Актуальність теми. Незважаючи на те, що Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) майже вже дев'ять років як прийнятий, проте й досі виникають проблемні питання під час вирішення порядку застосування норм даного Кодексу, під час повідомлення особі про підозру. У КПК України процедурі повідомлення про підозру присвячено дві глави – 22 та 37, чим і підкреслюється значимість цього інституту. Законодавець цілеспрямовано звертає увагу відносно даного інституту кримінального процесуального права, і водночас не до кінця регламентує та не зазначає норми такого характеру, які би виключали можливість виникнення спірних питань повідомлення особі про підозру.

Проблематика застосування норм КПК в частині повідомлення особі про підозру є фактично новим інститутом у юридичних джерелах інформації. Варто зазначити, що у зв'язку з цим, проблема обґрунтованості повідомлення особі про підозру

на стадії досудового розслідування, суворого дотримання законності при реалізації цієї процесуальної дії є актуальною в силу наявності певних колізій між нормами КПК України. Зокрема, між нормами ст. 276 і 177 КПК існує правова колізія, оскільки у п.2 ч.1 ст. 276 КПК передбачається обов'язкове здійснення письмового повідомлення про підозру у випадку обрання до особи запобіжного заходу, а згідно з ч.1 ст.177, метою застосування запобіжних заходів є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим, покладених на нього процесуальних обов'язків. Таким чином, згідно зі ст.177 КПК України, до застосування щодо особи запобіжного заходу вона повинна отримати процесуальний статус підозрюваного або обвинуваченого [1, с. 76].

Порушення закону, яке може допустити сторона обвинувачення при повідомленні особі про підозру зазвичай призводить до істотних обмежень прав і свобод громадян. Законно прийняте рішення

щодо повідомлення особи про підозру сприяє досягненню завдань кримінального провадження, а саме: покращення стану законності, охорони прав і свобод громадян, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування. Крім того, письмове повідомлення особі про підозру передуватиме застосуванню тих заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються слідчим суддею щодо підозрюваного, обвинуваченого, включаючи і запобіжні заходи, і є обов'язковою умовою їх застосування.

Аналіз основних досліджень та публікацій.

Питання та проблематику повідомлення про підозру досліджували такі науковці: Ю. Аленін, О. Алієва, І. Глов'юк, Л. Гуртієва, В. Захарченко, І. Івасюк, О. Капліна, С. Ківалов, В. Коваленко, О. Мазур, С. Міщенко, Є. Наливайко, О. Татаров, В. Тертишник, Л. Удалова, О.Фараон. Наприклад, Ю. Аленін та І. Глов'юк та інші у своїх працях досліджували загальну характеристику повідомлення про підозру та проблеми його удосконалення. Дослідниця О. Алієва провела загальний аналіз інституту повідомлення про підозру. Науковець О. Татаров вивчав проблеми кримінальної процесуальної регламентації повідомлення про підозру. « «»

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи поняття повідомлення про підозру, варто звернути увагу на багатозначність таких термінів, як « підозра » та «повідомлення про підозру», адже вони можуть вживатись у кримінальному провадженні та у навчальній літературі в різних значеннях. Для прикладу, терміном « підозра» може називатися процесуальний документ – повідомлення про підозру, який складається та вручається особі. Крім того, ним може позначатися й інститут кримінального процесуального права, який становить собою уособлену групу правових норм, які регулюють однорідні кримінальні процесуальні відносини.

Терміном « повідомлення про підозру » може позначатися також певний етап стадії досудового розслідування, з якого починається притягнення особи до кримінальної відповідальності. Його можуть розуміти як сукупність кримінальних процесуальних дій та рішень, які здійснюються та приймаються на цьому етапі.

У кримінальному процесуальному праві повідомлення про підозру – це один із процесуальних актів, спрямованих на практичну реалізацію функції розслідування та забезпечення захисту прав і законних інтересів осіб, щодо яких здійснюється кримінальне провадження, який полягає у прийнятті рішення про повідомлення про підозру, врученні повідомлення про підозру особі та роз'ясненні вже підозрюваному його прав та наданні можливостей щодо їх реалізації [2, с.116].

Варто зазначити, що саме з моменту повідомлення особі про підозру на стадії досудового розслідування розпочинається новий етап, на якому з'являється підозрюваний та його новий процесуальний статус – підозрюваного (ст. 42 КПК) [3, с.18].

На момент повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення повинно

бути зібрано достатньо доказів, які вказують на те, що: кримінальне правопорушення дійсно мало місце, дані про нього внесені до Єдиного Реєстру Досудового Розслідування (далі — ЄРДР); вчинене воно особою, стосовно якої вирішується питання щодо вручення їй повідомлення про підозру; суспільно небезпечне діяння містить склад конкретного кримінального правопорушення [4, с. 284].

Необхідно відзначити, що повідомлення особі про підозру має важливе процесуальне значення, у зв'язку з тим, що саме з нього починається реалізації прокурором функції обвинувачення [5, с.56].

Повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення можна визначити як обгрунтоване припущення про причетність певної особи до вчинення злочинного діяння, відповідальність за яке, передбачено Кримінальним Кодексом України (далі – ККУ). Сутність акту повідомлення про підозру полягає в тому, що на підставі зібраних доказів конкретна особа набуває статус головного учасника кримінального процесу під час стадії досудового слідства, щодо якого державою в особі органів досудового розслідування публічно формулюється та проголошується намір притягти її до кримінальної відповідальності, проте сам підозрюваний при цьому в силу презумпції невинуватості ще не вважається винуватим, поки його провина не встановлена вироком суду [2, с.119]. А за своїм процесуальним статусом підозрюваний має права та обов'язки особи, статус якої пов'язується із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження, особи, показання якої, є одним з джерел доказів у кримінальному процесі [6, с.90].

На практиці очевидним є те, що саме на етапі повідомлення особі про підозру допускається дуже багато порушень прав і законних інтересів осіб. Це трапляється тому, що недостатнім є нормативне регулювання кримінальної процесуальної діяльності. Незважаючи на те, що закон постійно удосконалюється, проте прогалин у ньому ще дуже багато. Наприклад, у чинному КПК України визначення поняття повідомлення про підозру взагалі відсутнє.

Окрім цього, на практиці трапляються непоодинокі випадки неправомірних дій слідчих й оскарження таких дій адвокатами. Зокрема, у січні 2016 року у Рівненській області захисник підозрюваного оскаржив незаконне повідомлення своєму підзахисному. Наслідком цього стало те, що слідчий – суддя, розглянувши клопотання, ухвалив зобов'язати слідчого або прокурора вчинити дії щодо виключення з ЄРДР відомостей по кримінальному провадженню про оголошення підозри ОСОБІ_3 у вчиненні злочину передбаченого ч. 3 ст. 369 КК України [7].

Проблемам, що існують в межах інституту повідомлення про підозру приділяла увагу досить велика кількість науковців [8, с.21]. На основі їх досліджень можна сформулювати наступні проблеми, що пов'язані з повідомленням особі про підозру.

Стаття 278 КПК України має назву « Вручення письмового повідомлення про підозру », тобто фактично йдеться про порядок повідомлення про підозру. У контексті статті поняттям « вручення »

охоплюється низка процесуальних дій, які мають бути виконані слідчим або прокурором (не лише власне « вручення », а й усне оголошення повідомлення про підозру, роз'яснення суті підозри, повідомлення про права підозрюваного і їх роз'яснення, відібрання в особи розписки про виконання слідчим чи прокурором зазначених процесуальних дій). Варто було б доповнити назву статті словами: «Вручення письмового повідомлення про підозру та порядок його ознайомлення підозрюваного». Окрім цього, звичайно, більш детально і описати дії під час повідомлення про підозру у вищезгаданій статті.

КПК України також передбачає можливість зміни повідомлення про підозру, а саме: повідомлення про нову підозру і зміну раніше повідомленої підозри. Разом з тим у КПК України не передбачено випадків, коли така зміна могла би відбуватись, що в свою чергу приводить до виникнення колізій у застосуванні даної норми. На нашу думку, наявність статті « Підстави та випадки зміни повідомлення особі про підозру » аж ніяк би не завадило у КПК України.

Є певні проблеми із застосуванням положень глави 37 КПК України, яка передбачає особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб. Наприклад, народному депутату України, кандидату у Президенти України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Голові або іншому члену Рахункової палати, прокурору Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Директору або іншому працівнику Національного антикорупційного бюро України, заступникам Генерального прокурора України, члену Національного агентства з питань запобігання корупції – повідомляє про підозру Генеральний прокурор України (виконувачем обов'язків Генерального прокурора) [3, с. 294]. Бувають випадки необхідності законного затримання вищевказаної категорії осіб, але якраз тут і виникає проблема, яка полягає у необхідності повідомити такій особі про підозру не пізніше 24-х годин з моменту затримання. Проте злочини можуть вчинятися в різних областях нашої держави, що вже само собою ускладнює процес повідомлення про підозру такій категорії осіб. Що стосується, наприклад, статусу народних депутатів України, на притягнення до кримінальної відповідальності яких необхідна згода Верховної Ради України, така процедура повідомлення про підозру є ще більш проблематичною. Вважали б за доцільне, ввести норму у КПК України, яка би за певних умов збільшувала проміжок часу з моменту затримання до повідомлення про підозру особі до 72-х годин.

Потребує вирішення і питання про відповідність вимогам КПК України направлення особі слідчим повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення засобами поштового зв'язку. У цьому контексті необхідно чітко визначити й конкретний момент, з якого особа набуває статусу підозрюваного у кримінальному провадженні (з моменту направлення їй повідомлення

про підозру засобами поштового зв'язку чи з моменту фактичного вручення поштового відправлення з повідомленням про підозру).

В КПК України, як вже зазначалося, передбачені такі випадки обов'язкового повідомлення про підозру:

- 1). затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення;
- 2). обрання до особи одного з запобіжних заходів;
- 3). наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення.

На нашу думку, другий пункт порушує права людини. Адже, застосування запобіжних заходів до особи, яка не набула статусу підозрюваного є не вірним.

Ще одним питанням, що викликає сумніви є нещодавня подія, відносно повідомлення Роману Насірову про підозру у вчиненні ним злочину. Генеральний прокурор України Юрій Луценко заявив, що при здійсненні цієї дії були допущені суттєві порушення працівниками Національного Антикорупційного Бюро України (далі – НАБУ), відносно часу його повідомлення. За його словами, повідомлення про підозру необхідно було зробити не ввечері п'ятниці, а у суботу зранку[9]. Проте, НАБУ дало відповідь, що заяви генпрокурора є безпідставними, оскільки вручення повідомлення про підозру є « процесуальною, а не слідчою дією », на неї не поширюється заборона вчинення у проміжок з 22:00 до 6:00 [10].

З метою удосконалення законодавства, спочатку необхідно здійснити дії, які будуть спрямовані на удосконалення норм, що стосуються конкретно інституту повідомлення про підозру. Під такими діями розуміється:

- 1). Потреба розширення змісту глави 22 з метою більш чіткої регламентації порядку вручення даного повідомлення особі про підозру.
- 2). Детальніше регламентувати випадки, у яких вручення письмового повідомлення про підозру в день його складання неможливе.
- 3). Введення у КПК України поняття повідомлення про підозру.
- 4). Розміщення статей у КПК України у певній логічній послідовності .

Окрім вищесказаного, необхідно більш детально вивчити питання застосування схожих норм у зарубіжних країнах задля унеможливлення повторення їх колізій у нашому Законодавстві та запозиченні у наші Законодавчі акти позитивних моментів.

Наприклад, у республіці Білорусь, таке поняття, як повідомлення про підозру, відсутнє. Натомість є схожа норма, яка регламентує порядок залучення особи в якості обвинуваченого. У ст. 240 КПК Білорусії вказується: «При наличии достаточных доказательств, дающих основания для предъявления лицу обвинения в совершении преступления, следователь выносит мотивированное постановление о привлечении его в качестве обвиняемого» [11].

У КПК Білорусії більш чітко врегламентовано порядок залучення як обвинуваченого, аніж у КПК України про порядок повідомлення про підозру. Норми у КПК Білорусії є простіші для розуміння, статті, що стосуються вручення повідомлень про виклик на допити, порядок такого вручення, порядок ознайомлення особи із змістом підозри. У нашому ж КПК, повідомленню про підозру приділена глава 22 даного Кодексу, яка і без того не у повній мірі містить усі нюанси даного інституту, так ще й відсилає нас до інших глав, що викликає, непотрібну плутанину під час їх застосування.

Ще одним прикладом є Німеччина, у КПК якої використовують чотири поняття процесуальних статусів особи, яка причетна до вчинення злочину: 1). «Verdächtiger» – «підозрюваний», відносно якого є фактичні дані, які дають підставу підозрювати його у вчиненні злочину; 2). «Beschuldigter» – «обвинувачений», підозрювана особа, відносно якої проводиться кримінальне провадження; 3). «Angeschuldigter» – «обвинувачений», особа відносно якої висунене публічне обвинувачення, тобто, прокуратура подала його до суду, але ще не почато судового розгляду по суті; 4). «Angeklagter» – «підсудний», відносно якого суд прийняв рішення про відкриття судового розгляду по суті [12]. Проаналізувавши дані поняття, можна зробити висновок, що і у Федеративній республіці Німеччині така стадія, як повідомлення про підозру, упущена, а саме, – поняття підозрюваного використовується зовсім у іншому ракурсі. Вважаємо, що національному Законодавцю в подальшому необхідно працювати над удосконаленням чинних норм та вивченням норм інших країн, аналізом якості їх реалізації, співставленням таких норм конкретно для нашої держави, моделюванням можливості їх застосування.

Висновки. Таким чином, пропоновані напрями є логічним результатом застосування норм інституту повідомлення про підозру в кримінальному процесі. Вони мають стати причиною стрімкого його розвитку, що дозволить покращити рівень та якість проведення усіх процесуальних дій у цілому. Слід віднести до вирішення даних проблем із відповідальністю, адже від їх вирішення може залежати подальша доля окремих осіб. Кожна людина (зокрема і сам Законодавець) може вважати, що їй ніколи не доведеться зіштовхнутися з нормами цього інституту, проте ніхто не знає, що буде в майбутньому. Саме тому потрібно працювати над вдосконаленням даного інституту з метою захисту своїх прав, свобод та законних інтересів.

Українське законодавство потребує значного удосконалення в частині повідомлення про підозру, задля прискорення досудового розслідування, його якісної реалізації та забезпеченню законності.

В свою чергу, правильне застосування норм кримінального процесуального законодавства щодо повідомлення про підозру буде сприяти виконанню завдань кримінального судочинства.

Список літератури

1. Івасюк І. Г. Інститут «Повідомлення про підозру» нового кримінального процесуального законодавства України: наукова стаття. Митна справа. 2016. № 4(88). 78 с.
2. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 620 с.0
3. Паливода А. В. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями: [офіц. текст]. К. 2016. 372 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Х.: Одісей, 2018. 1104 с.
5. Капліна О.В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність: наукова стаття. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 1. 238 с.
6. Мазур О.С. Інститут «підозри» у кримінальному процесі України: історія виникнення та сучасний стан: наукова стаття. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 2. 207 с.
7. Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55139205>
8. Ангеленюк А.-М.Ю. Затримання підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення як частина судочинства різних періодів. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Актуальні дослідження правової та історичної науки". 2018. Випуск 2. С. 20-21.
9. Офіційний сайт інтернет-видання «Українська правда» URL: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/03/5/7137238/>
10. Офіційний сайт «BBC Україна» URL: <http://www.bbc.com/ukrainian/news-39179472>
11. Офіційний сайт «Навігатор в мире права» URL: http://etalonline.by/?type=text®num=HK9900295#load_text_none_1
12. Офіційний сайт Центру політико – правових реформ URL: [http://pravo.org.ua/files/_\(1\).pdf](http://pravo.org.ua/files/_(1).pdf)